

BILTEN KIP

Juni / Juli 2005

Ovaj bilten je objavljen radi potpunijeg upoznavanja sudstva sa aktivnostima KIP. Ova publikacija je podeljena sudijama I tužiocima na Kosovu. Mesečni bilten KIP, sada sadrži članke pripadnika KIP koji su od interesa I tiču se sudija I tužioca koji rade na Kosovu.

GLAVNI PRETRES U KRIVICNOM POSTUPKU PREMA MALOLETNICIMA

Nesrin Ljusta Sudija Okrugnog Suda u Mitrovici

U krivicnom postupku prema mlađem izvrsiocu moguce je da se ne odrzi glavni pretres.

i pored toga sto ima dovoljno osnova da se zapocne sa postupkom. Javni tuzilac moze da odluci da postupak uopste ne zapocne, takodje moze da odluci da postupak koji je zapocet obustavi. Osim ovoga prema maloletniku moze da se izrice mera diversiteta bilo na predlog javnog tuzioca ili sudije za maloletnike, stoga, na ovaj nacin moze I da se ne odrzi glavni pretres.

Gvnom pretresu uvek prethodi pripremni postupak. U ovom pravcu ne postoji bilo kakava imperativna norma, takodje nema pravne norme koja ukazuje da predlog javnog tuzioca – optuzni akt moze neposredno da se podnsi. Ukoliko intrepretiramo ostale odredbe Krivicnog Zakona o maloletnicima, jasno proizilazi da se pre pocetka glavnog pretresa obavezno mora da se utvrdi uzrast maloletnika, zatim cinjenice koje se ticu njegove licnosti, uslovi pod kojima zivi, sve je ovo potrebno radi izricanja odgovarajuce mere ili kazne prema maloletniku na glavnom pretresu. Stim u vezi potrebno

je znati da nema glavnog pretresa bez sprovodenja pripremnog postupka

Akt optuzbe u postupku prema maloletniku je predlog javnog tuzioca za izricanje mere ili kazne. Ovde nema optuznice, i nema potvrđivanje iste. Stoga nedostaje faza postupka u kojoj bi se maloletni izjasnio o krivici, vec postupka mora da se sprovodi isto kao prema punoletnim licem, u ovom pravcu ne postoji odredjena Zakonska odredba koja bi odredila nesto drugo.

Na osnovu clana 67. Zakona o maloletnicima , nakon sto je javni tuzilac podneo predlog za izricanje mere ili kazne, sudija za maloletnike ima moagucnost da prdmet prosledi drugom суду ili da odbaci predlog, ovde nema faze potvrđivanja predloga, pa I sam predlog se ne dostavlja maloletniku/njegovom braniocu radi podnosenja eventualnog prigovora. Osnovi zbog kojih se moze odbaciti predlog su sledeci:

- ukoliko delo koje se maloletniku stavlja na teret nije krivicno delo,

- postoje okolnosti koje isključuju krivicnu odgovornost,
- doslo je do zastaralosti krivicnog gonjenja, ili da je isto obuhvaceno aktom o amnestiji ili drugih okolnosti zbog kojih ne moze da se nastavi krivcicno gonjenje.

Predlog ne moze da se odbaci usled nedostatka dokaza, stoga ovo se razlikuje od postupka protiv punoletnog lica.

Ukoliko sudija za maloletnike(koji je inace predsednik veca za maloletnike) ne preduzima neke od gore navedenih radnji, ima za obaveznu da zakaze glavni pretres u roku od 8. dana od dana podnosenja predloga sudu.

Ova odredba omogucava da se o pojedinim pravnim stvarima diskutuje i da se nesto odredjenije ustanovi.

1.U vezi cinjenice, kada predlog javnog tuzioca postaje pravosnazan.

Smatram da ovo стоји, да svakom preduzetom radnjom koju sudija za maloletnike prduzme radi zakazivanja glavnog pretresa (npr. dostavljanje poziva)

2. Rok za zakazivanje glavnog pretresa je veoma kratak isti iznosi samo 8. dana. U roku od 8. dana mora da se okonca priprema za odrzavanje glavnog pretresa, kao bi se omogucilo maloletniku i njegovom braniocu da blagovremeno prime pozive, I pored toga sto taj rok iznosi samo 1-2 dana ,sto po mom misljenju nije dovoljan za pripremne odbrane, a posebno kada se radi slozenijim slucajevima.

3.Jasno je da vise nema mogucnosti da se odluci na sednici veca, mogucnost koja je postojala u starom zakonu, jer se zakonski imperative odnosi na zakazivanje glavnog pretresa.

U postupku prema maloletnicima nikada se ne primenjuju odredbe skracenog postupka.

Ne postoji nikakva razlika u fazi pripreme glavnog pretresa od one prema punoletnom licu. Znaci ,ovde se formira vece, cija je glavna karakteristika sto je isti uvek u sastavu od sudije za maloletnike kao predsednika veca I dvoje sudije porotnika za maloletnike, kao clanova veca, isti treba da su iz odrdjenih profesija kako je zakonom predvidjeno (clan 49), zatim da su razlicitog pola; odreduje se mesto I datum odrzavanja glavnog pretresa, dostavljaju se pozivi, shodno zakonskoj odredbi koja se odnosi na maloletnog koji se licno poziva preko njegovog roditelja, usvojioca ili staratelja (clan 46.) mogu da se odrede "rezervni clanovi veca", takodje stranke imaju mogucnost da predlazu dokaze koji ce se izvesti na glavnom pretresu.

Postoji jedna mogucnost da u ovoj fazi postupka, sudija za maloletnike da odluci da se uopste ne odrzi glavni pretres, vec maloletniku izrice meru diversiteta. Moje misljenje je u ovom pogledu zasnovano na odredbi clana 50.2. na osnovu koje odredbe, sudija za maloletnike ima mogucnost, ukoliko su ispunjeni zakonski uslovi, da izrice navedenu meru. Jedini slucaj, kada ovo moze da primeni sudija za maloletnike

jeste nakon sto je primio predlog javnog tuzioca, jer u drugim slucajevima odluceje iskljucivo vece (clan 67.3.) na glavnom pretresu.

Kako tece pocetak I zavrsetak glavnog pretresa u postupku prema maloletnicima?

U vezi ove faze postupka, Krivicni Zakona o maloletnicima sadrzi samo 8. clana .

Ovo treba svatiti na taj nacin, sto se i ovde isto primenjuju opste odredbe Zakona o Krivicnom Postupku, a odredbe ovih 8. clana regulisu iskljucivo samo razlike I specificnosti pretresa u predmetima prema maloletnicima.

Pre svega moramo da naglasimo da glavni pretres prema maloletnicima nije javan.

Shodno clanu 69. moze da se dozvolji prisustvo u sudnici samo vestacima I ostalim profesionalnim licima koja se bave profesionalnom delatnoscu na vaspitanju I suzbijanju maloletnickne delikvencije. Nezavisno od toga, vece moze da odluci da I ova lica ne budu prisutna u sudnici.

Glavni pretres ne moze da se odrzi u odsutnosti maloletnika (clan 39)

U vecini slucajeva isti ne moze da se odrzi bez prisustva branioca, jer odredbama novog Zakona, odbrana putem advokata u vecini slucajeva je obavezna (clan 40)

Odredbe koje se odnose na zapisnik o odrzavanju glavnog pretresa, pripremne radnje za odrzavanje glavnog pretresa I

nacin vodjenja istog su iste kao za punoletna lica.

Po meni od velikog je znacaja krivica maloletnika, odnosno njegovo izjasnjavanje u vezi krivice.

U zakonu ne postoji ni jedna odredba u vezi izjasnjavanja maloletnika o njegovoj krivici, a ukoliko se striktno primenjuju zakonske odredbe kao za punoletna lica, u nedostatku odgovarajuce odredbe, proizilazi da je to neophodno.. Ja sam skepticna u ovom pogledu I smatram da Zakon o maloletnicima mora da ima odredjene precizne izmene u ovom pogledu. Ja, smatram da krivica u postupku prema maloletnicima nije od istog znacaja kao u postupku prema punoletnim licima. Retko kada se maloletnik oglasava krivim. Kada se prema istom izrice neka od mera, u dispozitivu resenja, uopste ne figurira da je kriv, isto tako ne stoji opis krivicnog dela, nego samo zakonski naziv krivicnog dela , mera I trajanje iste.Ukoliko bi smo primenili odredbe PZKPK za punoletna lica, onda ukoliko bi maloletnik priznao krivicu po svim tackama "optuzbe", onda bi tu nedostajao postupka za izvodjenje dokaza, sto znaci I izvodjenje dokaza koje se odnosi na uzrast, I njegovu licnost kao I ostalih vaznih dokaza za odlucivanje o vrsti sankcije koju bi eventualno trebalo izreci.. Ja smatram da je ovo u potpunoj suprotnosti sa Krivicnim zakonom o maloletnicima.

Na glavnom pretresu, pazljivo mora da se razmatraju sve okolnosti koje se odnose na krivично delo I krivicnu odgovornost maloletnog I njegovoj

lincnosti. U ovom pravcu od posebnog znacaja je, izjava roditelja ili staratelja,predstavnika verifikacione sluzbe I organa starateljstva, njihov ne dolazak ne sprecava sud na odrzavanju pretresa, obzirom da su prethodno uruceni pismeni izvestaji.

Sto se tice odlaganja I prekida glavnog pretresa, odredba clana 70. predvidja, sudija za maloletnike ima za obavezu da za svako odlaganje ili prekidanje pretresa ,obavesti predsednika suda.

Ne postoje specificne odredbe u pogledu izmene ili prosirenja optuznice, odnosno kod predloga za izricanje mere ili kazne, postoji jedna veoma vazna odredba po kojoj vece nije vezano sa predlogom javnog tuzioca u pogledu mere ili kazne (clan 68) po kojoj vece za maloletnike je ovlascen da donese odluku I pored toga sto javni tuzilac nije izmenio svoj predlog, na osnovu dokaza koji su izvedeni, koji inace ukazuju na fakticno stanje koje se razlikuje od onoga sto je tuzilac podneo u svom predlogu. Ovo je veoma vazno u pogledu identicnosti izmedju optuznog akta I presude (resenja).

Mera diversiteta moze da se izrice u svako vreme, ukoliko su ispunjeni zakonski uslovi, nakon saslusanja maloletnog od strane veca , njegovog roditelja I branioca, ovo podrazumeva da se ne ceka na okoncanje glavnog pretresa.

Akta koja se donose, Resenje ili Presuda.

Resenjem se odlucuje:

- obustava postupka (kada postoje opravdani razlozi predvidjeni u clanu 389 I 390. PZKPK, znaci analogno oslobadjajucom I odbijajucom presudom),
- izricanje mere diversiteta,
- izricanje vaspitne mere.

Presudom se odlucuje kada se izrice kazna ili mere I podglavlja IX PZKPK (mere obavezognog lecenja I dopunske kazne).

Valja napomenuti jednu veliku novinu: vece za maloletnike vise nema mogucnosti da obustavi postupak prema maloletniku zbog oportuniteta.

Projekat aktivnosti Juni 2005

Pocetni program za pravosudno usavrsavanje

Pocetni program za pravosudno usavrsavanje (PPPU) u trajanju od tri meseca, poceo je 15. Aprila 2005. god. nakon sto su izabrani kadidtai zavrili sa

zadnjim modulom I kursom,Savet sudije I tuzioca vrsice konacni izbor kadidata. Dana 01. Jula u Vili "Grmia" Kosovski Institut za Pravosudje, za 57. ucesnika koji su pohadjali I uspesno zavrili Pilot Projekat u vremenu April –Jun 2005.

god. urucio Uverenja o završenom kursu.

Seminar: Ratni zlocini

Dana 7- 8. juna 2005. god. KIP je organizovao seminar na temu Ratni zlocini kao jedna pojava, I uloga Medjunarodne zajednice I Haskog Tribunala na gonjenju ovih slučajeva.

Seminar je planiran u obliku jedne vrste obuke radi usavršavanja sudije I tuzioca o budućoj njihovoj aktivnoj ulozi u vezi ovih slučajeva.

Pocetna obuka sudije porotnika

Dana 16. Jun 2005. god. KIP u Gnjilanu je organizovao pocetnu obuku za sudije porotnike. Obuka je imala za cilj da isstima pruža osnovna znanja u vezi funkcije , uloge I odgovornosti tokom bavljenja sudske dužnosti, bilo u krivичноj ili parnicnoj materiji, takođe tu je obuhvacen I Kodeks etike I profesionalno ponasanje sudije porotnika.

Seminar o Sudskoj etici

KIP u saradnji sa Nacionalnim Centrom Državnih Sudova (NCSC) organizovao je niz seminare u pet gradova Kosova. Namera ovog seminara je usmeravanje u praktičnom aspektu sudske etike.

Namera ovog seminara je bila jedno opste upoznavanje položaja sudije koji donosi odluke kao u vecu tako I pojedinačno. Takođe u ovom seminaru prisutnima je dato do znanja uloga I odgovornosti kako za sudije tako I za javne tuzioce, sve u duhu novih izmena Kodeksa etike I profesionalnog ponasanja.

Tokom navedenog perioda odrzane su 8. sekcije seminara-svakog dana po dva predavanja za razlike grupe sudije I tuzioca iz svakog regionala. Seminari su održani 14. juna 2005. god. u Pristini, 15. juna u Gnjilane, 17. juna u Prizrenu 20. juna u Peci I 22. juna u Mitrovici. Od prilične 200. sudije I tuzioca sa 5. gradova Kosova učestvovali navedenom seminaru.

Okrugli sto I diskusija u vezi Privremenog Krivicnog Zakona Kosova.

Dana 28. juna KIP je organizovao okrugli sto na gore navedenu temu koji je bio namenjen sudijam I tuziocima okruga Pristina. Seminar pretežno se odnosio u vezi pritvora, glavnog pretresa I postupka po zalbi. Ovaj seminar je omogućio intenzivno i aktivno učešće u diskusiji u vezi ove problematike.

Projekat aktivnosti za Juli 2005 god.

Diskusija u vidu okruglog stola u vezi primene Uredbe UNMIK 2005/16 o Ulasku lica na Kosovo I izlasku sa Kosova.

Dana 5, 11 I 13. Jula Kosovski Institut za Pravosudje I Department Pravde pri UNMIK, organizovali su zajednicki okrugli sto sa diskusijom o gore navedenoj temi. Ovaj okrugli sto imao je za nameru da prezentira odredbe ove

Uredbe Predsednicima Opstinskih, Okruznih I Vrhovnog Suda Kosova. Obzirom da je ova Uredba skoro stupila na snagu, teme su bile usmerene na odgovornostima sudova u prakticnoj primeni određenih slučajeva koji proizilaze primenom Uredbe. Ovi seminari su održani u zgradi KIP u Pristini.

Okrugli sto na temu imovinsko pravo

Dana 6. jula 2005. god. KIP je organizovao okrugli sto na gore navedenu temu u regionu Mitrovice. Ovaj seminar je četvrti po redu nakon održanih seminara u Prizrenu, Gnjilanu I Peci. U ovom seminaru učesnici su imali prilike da diskutuju u vezi nadeleznosti redovnih sudova I Kosovsko Poverilacke Agencije (KPA). Seminar je održan u Mitrovici.

Pocetna obuka za sudije porotnike

Dana 7. jula 2005. god. KIP je organizovao I održao zadnji seminar u Mitrovici za sudije porotnike. Prvi seminar ove vrste održan je u Pristini Marta 2005. god. Nakon okončanja ovih

seminara, KIP je jula meseca okončao 5. ciklus ove vrste seminara za 150. sudije porotnika na celoj teritoriji Kosova. Pocetna obuka ima za cilj da pruži osnovno znanje vezano sa funkcijom sudije porotnika tokom bavljenja njihove dužnosti kako u parničnoj tako I krivicnoj materiji kao I kodeks etike I profesionalno ponasanje sudije porotnika.

Radionica u vezi Zakona o maloletnicima

Dana 12. jula 2005. god. u saradnji sa kancelarijom UNICEF-a KIP je organizovao treći po redu seminar u vezi Zakona o maloletnicima Kosova za 2005. godinu. Poznate sudije Kosova kao I jedan Medjunarodni strucnjak iz kancelarije UNICEF-a na Kosovu, izneli su relevantne instrumente koji se primenjuju u postupku prema maloletnicima. Svrha ovog seminara bio je iznosenje jedne analize radi buduce primene Zakona o maloletnicima, sa ciljem da koordinira celokupnu aktivnost svih učesnika u ovom postupku. Ova radionica održana je u zgradi KIP.

Predstojeće aktivnosti

Okrugli sto I diskusija iz oblasti prekršaja

Učesnici: Sudije za prekršaje

Ova radionica organizovana od strane KIP nastavak je niz prethodnih seminara koje je KIP organizovao ranije za sudije za prekršaje. Učesnici seminara imaju prilike da diskutuju na smanjenju broja slučajeva iz nadležnosti sudova za prekršaje, ovo pre svega na predlaganju I resavanja slučajeva iz njihove svakodnevne prakse. Ovaj

seminar održace se u zgradi KIP u Pristini.

Održavanje ovog seminara planiran je za 13. septembar 2005. god.

Seminari iz oblasti Radno pravo

Učesnici: Sudije koji resavaju radne sporove. Ovaj seminar ima za cilj upoznavanje sa posljednjim novinama iz oblasti radnog prava na Kosovu I u zemljama EU, ovde su obuhvacena I

pitanja antidiskriminacije u vezi zaposljavanja.

Seminar je predvidjen za 15. septembar 2005. god.

Okrugli sto I diskusija u vezi Privremenog Zakona o Krivicnom Postupku Kosova

Ucesnici: Sudije I tuzioci koji rade na predmetima krivice materije.

Teme o kojima ce se rasspravljati, pretezno se odnose na odredbe Privremenog Zakona o Krivicnom Postupku. Ovaj okrugli sto omogucice vodjenje diskusije ucesnicima u vezi diskutabilnih pitanja u vezi postupka. Diskusija ce se usmeriti pretezno na razmatranju specificnih slucajeva u krivicnom postupku. Okrugli sto odrzace se u Peci.

Seminar je predvidjen da se odrzi dana 20.septembra 2005. god.

Seminar u vezi pruzanja Medjunarodne pravne pomoci

Ucesnici: Sudije I tuzioci iz oblasti krivice materije.

KIP planira organizovanje ove vrste seminara na gore navedenu temu za sudije I tuzioce svih regiona Kosova. KIP zahtevace saradnju sa DP pri UNMIK kancelarija za povrcaj manjina I ostalim partnerima koji su u mogucnosti da se ukljuce u ovu problematiku.Seminar ima za cilj da istrazuje pruzanje medjunarodne pravne pomoci kao I primenu odgovarajucih pravnih instrumenata, kao :Zahtev za ekstradiciju, povratak u otadzbinu emigranata, zahtevi za pruzanje medjunarodne pravne pomoci podnete stranim zemljama (sluzbi za izdavanje dokumentacije, cirkularnih

pisama)presude I razmestaj osudjenih lica, Evropski osnovni principi naloga za hapsenje (zakonski I prakticni primeri u vezi primene istih) I medjunarodni nalog za hapsenje.

Seminar je predvidjen za 22. septembar 2005. god.

Radionica u vezi Privremenog Krivicnog Zakona

Ucesnici: Sudije I tuzioci koji rade na krivicnim predmetima.

Teme koje ce se razmatrati na ovom seminaru pretezno se odnose u krivicnom postupku sa merama o zastiti svedoka I zrtve.Ovaj seminar pruzice mogucnost ucestvovanja u diskusiji u vezi spornih pitanja na gore navedenu temu. Diskusija ce se usmeriti pretezno na razmatranju odredjenih slucajeva u posebnom postupku kada je potrebna zastita svedoka I zrtve. Ova radionica aodrzace se u zgradi KIP u Pristini.

Datum planiranja 27. septembar 2005. god.

Kosovo Judicial Institute
Instituti Gjyqësor i Kosovës
Kosovski Institut za Pravosudje

OSCE Building ID no 47, 99 Ramiz Sadiku Street
Tel: +(381-38) 248-688/689
Fax: +(381-38) 248-688/204

Kosovo Judicial Institute
Instituti Gjyqësor i Kosovës
Kosovski Institut za Pravosudje

OSCE Building ID no 47, 99 Ramiz Sadiku Street
Tel: +(381-38) 248-688/689
Fax: +(381-38) 248-688/204